

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

579. An, & qualiter pensionario competat quoque actio realis, & hypothecaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

tius aliquis interea pensionem exigit, & sic applicari nequit controversia super quasi possessione pensionis, quod unus possideat naturaliter tantum, & alter civiliter tantum; cum, licet pensionarius in hoc casu denegata solutionis possideat tantum civiliter, titularis tamen non potest possidere naturaliter, quia pensio est quaedam servitus, res autem sua nemini serviat. Lott. à cit. n. 216. citans Rotam in Aquiligen. pens. 21. Maij 1610. & in Bonon. pens. quæ est 404. n. 7. p. 2. recent. &c.

De potestate Pensionarii, & modo exigendi pensionem.

Quaestio 478. An, & qualiter pensionarius habeat actionem personalem contra titularem eiusque successorem, eamque exercere valeat?

1. **R**espondeo prater ea, quæ sparsim in antecessoribus, maximè in quaestione illa, qualiter titularis teneatur solvere pensiones decursas tempore antecessoris sui. Ad primum: Habere illum actionem personalem tam contra titularem, qui primò expressè consensit, quam eius in eodem beneficio successoris, & tam ex praestito illo cum amplissima obligatione in forma camera consensu à titulari pro se & successoribus suis, quem consensum necessariò supponit Papa, & sine quo litera provisionis non expeditur, quemque consensum successor acceptando beneficium cum omnibus oneribus suis tacitè quoque praestat ipse successor; ac pròinde, uti decretum illud Papæ reservantis pensionem afficit quoque successores, ita eos necessariò huic actioni personali subijcit, agiturque contra eum optimè hac actione, qui ipse quoque acceptando tale beneficium gravatum, pensioni à se solvenda consensit. Lott. l. 1. q. 39. à n. 38. Card. de Luc. de pens. d. 26. n. 2. Gonz. gl. 5. §. 5. n. 46. Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 2. n. 36. Neque locus jam est excusationi ex capite ignorantia; cum teneatur successor hæc omnia scire, & paria sint vel scire, vel scire debere, aut de facili scire posse Lott. loc. cit. n. 43. & ex eo Ventrigl. loc. cit.

2. Respondeo ad secundum primò: Actio hæc, ut utiliter intentari possit contra aliquem, ex parte illius, ante omnia requirit, ut qui reservationi pensionis consenserit, utpote in quo consensu fundatur dicta actio personalis, ut dictum. Lott. n. 48. Unde etiam si contra intrusum percipientem fructus, item contra omnes eos, qui tempore vacantis beneficii perceperunt fructus, intentari valeat actio realis, non tamen personalis, quia ex eo, quod ipsum verum titulum beneficii illius gravati non habeant, non possunt dici consensisse reservationi pensionis.

3. Respondeo ad secundum secundò: Cum tam consensus titularis ac successorum, quam consensus Papæ habeat respectum ad fructus (unde ista actio est quidem personalis, sed in rem scripta. Lott. n. 47. citans Menoch. de recuperand. poss. remed. 5. n. 76.) pro exercitio hujus actionis, seu ut ea utiliter institui possit contra aliquem, prater consensum illius requiritur insuper, ut is fructus percipiat, ita ut, si fructus nullos percipiat, in vanum ostendatur illum habere validum titulum; Lott. loc. cit. n. 48. Ventrigl. loc. cit. Unde jam, cum movetur hæc personalis actio contra titularem, qui

pensionem consensit (intellige, ubi in reservatione non fuerunt adhibitæ cautelæ illæ seu clausulæ: *habita vel non habita possessione, &c.*) pensionarius iustificare debet prater consensum titularis perceptionem etiam fructuum. Lott. loc. cit. nu. 63. quod ipsum tamen factum facillimum est, probando nimirum, titulari fuisse adeptum possessionem beneficii, cum exinde exfurgat juris præsumptio, quod fructus perceperit, quæ eatenus prævalebit, donec elidatur per reum apertè doctorem vel de impedimentis, quod minus ipse fructus percipere potuerit, vel de perceptione illorum ab alio facta. Lott. *ibid.* Quin & si actio hæc personalis dirigatur contra successorem in beneficio, satis non est, ostendere, illum esse verum successorem, sed insuper necesse est probare, hunc quoque succedere in possessione, & sic præsumptivè etiam in perceptione fructuum. Lott. n. 64. Et sic hæc actio non eliditur quam per probationem contrariam, quod fructus percepti non sint. Lott. n. 65. circa quam exceptionem & casus varios non perceptorum fructuum vide dicta fusè supra, ubi quaesitum, an in eo casu solvere teneatur titularis. Unde jam patet, eum, qui nec juris, nec possessionis successor est, etiam si consenserit pensioni & fidejussores constituerit (in eo nimirum casu, dum id fecit spe provisionis in favorem sui faciendæ, & tamen illud beneficium assecutus non fuit, sed alius de eo provisos) etiam si in camerali etiam obligatione se obligasset; quin etiam, si in literis reservationis adesset illa clausula: *habita vel non habita possessione*: non teneri ad solutionem, seu non dari contra eum actionem realem; eò quod hæc omnia ab illo facta intelligantur sub illa conditione, quatenus is, qui se obligat, beneficio, cujus intuitu facta obligatio, frui possit. Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 4. n. 61. citans Bursat. conf. 36. n. 33. l. 1. Gig. q. 47. n. 2. Pater quoque ex his, non subsistere, quod tradit Corrad. l. 5. c. 7. n. 11. p. 2. benef. pensionarium posse convenire pro pensione, quem maluerit, sive possessorem, seu perceptorem fructuum, seu titulari, si sermo est de actione personali; quia autem hac actione convenire potest non possessorem fructuum, quia is caret titulo, adeòque deest consensus illius in pensionem; non titulari, quia is non est in possessione percipiendi fructus, seu fructus non percipit. Lott. cit. n. 48. juncto n. 49.

Quaestio 579. An, & qualiter pensionario competat quoque actio realis & hypothecaria?

1. **R**espondeo: Hanc actionem ei quoque competere. Lott. l. 1. q. 39. n. 38. Ventrigl. cit. §. 2. n. 34. Castrop. d. 1. p. 11. §. 6. n. 12. Azor p. 2. l. 8. c. 13. q. 1. citantes Gig. q. 51. à n. 17. contra Paul. Castrenf. conf. 338. vol. 1. Felin. in c. ad audientiam. de rescrip. Pensio enim imponitur super fructibus, quoties autem certæ rei onus imponitur, illa res censetur tacita hypotheca obligata pro illo onere juxta l. codicillis. §. instituto. ff. de Legar. Castrop. loc. cit. atque ita Papa in reservatione pensionis respicit fructus designando illos tanquam subiectum, quod gravare intendit & afficere pro ipsa pensione per hæc ferè verba: *super fructibus, redditibus, emolumentis*: prolata autem illa dictio *super* ab eo, qui obligare potest, procul dubio importat hypothecam. Lott. loc. cit. n. 44. & 45. citans Gig. de pens. q. 42. n. 2. Roman. conf. 382. n. 1. & 2.

2. De

2. De cetero actionem hanc realem minus propriè hypothecariam dici, tradit Card. de Luc. de pens. d. 14. n. 13. ubi: quod pro pensione hypothecati sint fructus Ecclesiæ, id ita dicitur per quendam modum loquendi ita explicando quandam affectionem realem, seu rei perceptoriam productivam prioritatis adversus alios creditores titularis, ad instar illius affectionis, quæ pro dote competit in bonis debentis dotare, vel fideicommissi ascendentis, & quam affectionem aliqui hypothecam appellare consueverunt, sed erroneè & per modum loquendi, non autem per veritatem; sic à pari nullibi in jure cautum est de hac pensionis hypotheca. &c.

3. Observandum autem hic est, quòd dictum quoque supra, subjectum istius oneris realis non esse Ecclesiam, seu beneficium, vel etiam prædia, bona, & jura Ecclesiæ, seu beneficii, sive pensionario hypothecatum non esse ipsum beneficium, seu prædia illius, sed solum beneficii fructus ex dictis prædiis, vel bonis ad beneficium spectantibus provenientes, Lott. cit. q. 39. n. 73. Ventrigl. loc. cit. citans Marant. to. 4. controv. resp. 68. n. 16. Gratian. discip. for. c. 94. n. 51. & seq. cum beneficium, prout est jus percipiendi ex prædiis, aliisque bonis fructus. sit extra nostrum commercium. Unde, etsi pro statuenda quantitate pensionis Papa consideret qualitatem Ecclesiæ, an simplex, an curata, an collegiata, an cathedralis, & e contra non consideretur ab eo mutatio personæ successoris in beneficio (Papa enim decernendo, successores teneri ad persolvendam pensionem, censetur de quocunque successore cogitasse, etsi is Cardinalis sit) ut propterea videri posset pensio esse onus reale respectu ipsius beneficii, illudque ipsum habere rationem hypothecæ; minimè tamen id inde inferri potest. Lott. à n. 74. Prædia verò seu bona ipsa Ecclesiæ, seu beneficii, neque per titularem, neque per Papam obligantur (quidquid sit, an obligari possint per titularem vel Prælatum Ecclesiæ, de quo AA. in c. nulli. de rebus Eccles. non alien.) ut id certum est vel ex ipsa formula reservationis pensionis, ne utique indicante voluntatem illam obligandi ista bona, ne quidem tacite, etsi concedatur, pensionem reservari alimentorum gratiâ, & favore alimentorum ceteri inductam hypothecam; cum id procedat solum, dum in specie designata aliqua prædia, ex quibus debeantur alimenta. Lott. à n. 77.

4. Respondeo secundò: Vigore hujus hypothecæ pensionarius agere potest pro consequenda pensione, non solum contra eum, qui pensioni consensit (dum nimirum is fructus percepit) sed etiam contra ejus successorem, & quemcunque possessorem (subintellige fructuosum) Paris. l. 6. qu. 2. num. 96. Castrop. loc. cit. Azor loc. cit. ex eadem ratione ab iis assignata. Etiam pro terminis decursis ante hujus successoris possessionem. Ventrigl. n. 35. pro cujus declaratione vide dicta superius, ubi, qualiter successor teneatur solvere pensiones decursas tempore sui antecessoris pontificum ex Lott. q. 39. à n. 87.

Questio 580. An Pensionarius tam contra beneficiatum, qui consensit pensioni, quam ejus successorem, negantem solvere pensionem, agere possit spolio, seu judicio de spolio, seu possessorio?

1. Respondeo ad primum affirmativè, idque non tantum, si per plures annos pensionarius recipit solutionem à beneficiato, qui modò eam negat, quia acquisitâ possessione privatur; verum etiam, si vel semel ab eo recepit solutionem, cum, ut dictum, hic unicus actus ad acquirendam possessionem sufficiat. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 6. n. 13. & à fortiori omnes, qui stant pro resolutione seq.

2. Respondeo ad secundum: Adversus successorem quoque in beneficio negantem solvere pensionem, dum antecessor ejus vel semel solvit, potest pensionarius agere eodem judicio, quia, ut dictum supra, non mutatur jus pensionarii habentis possessionem exigendi ex fructibus illius beneficii annuam pensionem, quia fundatur in titulo pensionis, & solutione factâ à titulari, adeoque variatio beneficiatorum est per accidens. Castrop. loc. cit. citans Azor p. 2. l. 8. c. 3. q. 2. Lott. l. 1. q. 3. n. 112. citans Guido. Papam decis. 629. per tot. & Gig. de pens. q. 47. n. 10. Sic quoque, dum pensio debetur alicui Ecclesiæ, eique soluta est Antecessori tuo, agere potes judicio possessorio, ut tibi succedenti in beneficio, nempe in Recloratu illius Ecclesiæ pensionariæ ea solvatur, etsi enim tu nunquam fueris in possessione eam exigendi; quia tamen tu non agis nomine proprio, sed nomine Ecclesiæ tuæ, quæ ob solutionem factam Antecessori tuo est in possessione eam exigendi, poteris agere nomine illius contra debitorem negantem solvere de spolio. Castrop. loc. cit. n. 14. Azor loc. cit. q. 2. Gig. cit. q. 47. nu. 9.

Questio 581. An Pensionarius super fructibus beneficii præferatur Creditori?

Respondeo: Præferendum illum esse in fructibus gravati beneficii quibuscunque creditoribus, etiam anterioribus. Garc. p. 1. c. 5. n. 236. citans Collantes. in pragmat. agricol. l. 3. c. 1. n. 8. Card. de Luca de pens. d. 15. n. 14. citans Gig. de pens. q. 51. Tond. eod. tr. c. 20. n. 20. item d. 9. n. 2. ubi: suppositâ pensionis validitate, extra controversiam est pensionarii prioritas, dum agitur de concursu super fructibus beneficii gravati, qui pro terminis ejus decursis affecti sunt pensionario adversus omnes Titularis creditores, quamvis anteriores, & privilegiatos, eò quòd ipse habet affectos hos fructus ex dispositione Papæ, & sic per quandam speciem hypothecæ, vel alterius similis juris super ipso beneficio, & causa productiva fructuum; e contra autem alii creditores beneficiati nullum jus habent super eodem beneficio, nisi que fructibus adhuc non separatis, super quibus eatenus aliis creditoribus beneficiati ex causa indifferente jus competit, & hypotheca cadit, quatenus jam separati à causa productiva effecti sunt de patrimonio beneficiati, tanquam bona privata, & laicalia, &c. ac subjungit h. 5. pensionario tanquam per speciem hypothecæ affecti sunt fructus Ecclesiæ gravati cum ordine & prioritate temporis, adeo ut intrat regula: qui prior: non solum adversus alios creditores indifferentes, quorum respectu casus est indubitatus; præterquam, ubi agitur de fructibus jam à solo separatis, & confusis cum reliquo debitoris patrimonio, concursus esset super eorum pretio, quod, cessante aliquâ ex limitationibus, juxta regulam non succederet loco rei. Sed etiam idem ordo intrat inter ipsos pensionarios, ut anteriores vincant posteriores.

Questio